

اورنبورغ
وباشقە شەرلەرگە
بلا تفریق
سەنەك بەھاسى ۴ سوم تىن
يارم سەنەلگى ۲ " "
اۋچ آیلىغى ۱ " ۲۰
بىر آیلىغى . - " ۵۰
چىت مەملىكتەرگە
سەنەك بەھاسى ۶ سوم
يارم سەنەلگى ۳ سوم
اورنبورغ ژورنال
« دىن و مەشىت »
تېلېفون نومر ۲۸۶
برەھەلاب ۱۲ تىن.

ولولا دفع الله الناس بعضهم ببعض لهدمت صوامع
وبيع وصلوات ومساجد يذكر فيها اسم الله
كثيرا ولينصرون الله من ينصره ان الله لقوى عزيز
زمان تەسەببىسى ۳۱ دىكابىر ۱۹۰۶ سەنە

دىن مەشىت

دوامى ۹ نچى سەنە

ھەفتەدە بىر دىفەھە يىلغە ایللى نىسخە نىشراۋلنور، دىنى
ئىلمى و سىياسى ژورنالدر.

بىبارلىگان يازولورنى
اوز ئارزورگە ادارە
اختىيارلىدر. باصلەغان
يازولر كىرو قايتارلاماز.
مارقەسز خىلر قبول
ايدىلمى آدرس آلماشتروغە
۲۱ تىن آلتور.
آدرىسىنى آچق
يازولرى اوتنلە
آدرىسىز ماقالەلر
درج اېدەلماز.
برەھەلاب ۱۲ تىن

اورنبورغ وباشقە بىرە اولان شاكر دلرگە بلا تفریق يىلغە ۳ سوم يارطى يىلغە ۱ سوم ۵۰ تىن.

تەھرىر
مەھكىمە
t.me/schifeleribiz
u.u8686@gmail.com

«مشايعة»
الشيخ محمد مراد المكي جناب ليرينك «مشايعة حزب
الرحمن ومدافعة حزب الشيطان» نام رساله سى نىك
۳۱ ۲۱ نچى جزئىلرى باصلوب چقىدى.
رساله موسى بىگى طرفىدىن ميدانە قويلغان
تارىخ اديان مسئله سى ورحمت الهية عمومىتى نظريه
لر يىنە رديه اولو املهيله تامليف ايدلوب هر كم آنگلارلق
صورتدە يازلغان. معلوم مسئله لر بولن اعتقادى چوالغان
واو مسئله دە حقيقت نەدن عبارت ايدكنى آنگلاوده
كوئلى توردە اولان تۇركى طانيغان كشىلرە بورساله نى
بور نىسخە اويلرندە توتو لازمدر.
بەھالرى ھىجرىي ۱۵ شەھرە پوچتە ايله ۱۷ شەھرە.

آراقى حەقندە
ھلاكت كە قارشى. (بىرنچى آدم)
مىدرجاتى:
(خەم بولماس بورون عربلر نىك حالى و صحابە لر پىغەمبەر
مۇنەڭ ايسر كلرە قىلورغە قوشقان مەاملەسى، خەم اچوچى نىك عبادة
وتوبەسى، حلال دىب اچوچى گە مەرتب بولغان حەم شرعى
مەاملەر آراسىدە خەم ساتو، آراقى ايلان فايدالنو، آراقى ساتوچى غە
حضرت مەنەڭ ايتكان سوزى، اچكوچى نىك قىامتە غى حالى، حضرت
عشانىك آراقى حەقندە سويلەگان خىبەسى، اچوچى مەسلەم لرنىك حالى
عايلە و خاتونلرى، ايسر نىك تلاق قىقروى و آنگا نىكلىف ايدلگان
شرعى حەم، خەم اچوچى گە صحابە لرنىك قىر بىر ماولرى ايسر نىك
كەم سوز لر يىنە شرىعت نظرى اچوچى لرنىك، تورلى بلا بىلن مەبتلا لولورى،
مەنىتلى خەلق آراسىدە اچوچى لره قىلنغان مەاملە لر و آنلر نىك مەاملە
قىلە آلماولرى و غىرلر . . .) بەھاسى ۷ پوچتە ايلن ۹ ۵

اينچى مرتبه اكمال ايتلوتن باصلدى

فەرست

مسئله
قران ايله اويناوچى لرغە.
مصاحبه.
اخوتەز اقتضاسىنچ، . . .
داخلى خىبرلر.
خارجى خىبرلر،
اورنبورغ خىبرلرى
ادارەدن جوابلر

بولغان بوله صاحب چقصه حاضر دنوك نكاحلاب بپر-
ورگه يارى.

۱۲ نچى نومبرده بر آخوند طرفندن شوشندى
مسئلهار حقنده واقع ۲ نچى و ۳ نچى سواللار نك جوابى
قسقهراق اولمش. هم بك دفة واهتمام ايدلماينچه گنه
جواب ويرايش. حالبوكه حاضرگى كونده آندابن
واقعلر اونلابقنه توگل يوزاب سانالورلق درجهده
بولوى ممكندر. هم كوب اماملرغه بوندابن مسئلهلر
واقع بولويده ممكندر. شونك ايچون اول مسئلهنى
دخنده اهتماملى رهق رهوشده كتب فقهيه دن قارارغه
تيوش تاييلوب قارالدى. فقهاء متاءخرين قاشنده خط
برلن عملنى عرفكه بناء فيلوب درست كور وچيلار
بار. (وكندا ما يكتب الناس فيما بينهم يجب ان يكون
حجة للعرف) ردالمختار مطلب فى دفتر البيع
والصراف يعنى خلقك اوز آرا يازشقان يازولرى
حجة بولوى عرفكه بناء واجب ديمكدر. شو حالده
عسكرلردن كابلگان مکتوبك قاراب صوغشده
ايرلرى اولگانلدىكن خبر بپرلگان خاتونلر عدة
صاقلاب كياوگه چفارغه يارى بواوب كورنه در.

II

طايش اولنده محمد هادى فضل اللين طرفندن
سواللر:

۱ نچى سوال بر كيمسه بر اونك قزنى نكاحلانوب
بعدالدخول قز وفات بولسه، كياو بولغان كشى نك

I

اورسكى اوبازى ۲ نچى تانغاور وولصتنده سلم
قريبه سينك امامى ملا زاهد الله الله بپردين طرفندن
سوال:

اوشبو صوغش صفنده بر اونك ۱ نچى اوكتابرده
وفات اولديغى تحقيقلانوب بولداشلارينك برسندن
يكرمنچى مارتده مکتوب آلندى مذکور كيمسه نك
زوجه يمه عدة قايم كوندن حساب ايديلور؟ وفات
كونى بر نچى اوكتابر دنمى؟ ياكه وفاتن ايشتكان كون
يكرمنچى مارت دنمى؟

اداره

مذکور خاتونك عدتى ايرينك وفاتى كونى ۱ نچى
اوكتابر دن حساب ايديلور. (وابتداء العدة فى الطلاق
عقب الطلاق وفى الوفاة عقب الوفاة فان لم تعلم
بالطلاق والوفات حتى مضت مدة العدة فقد انقضت
عدتها) فدورى كتاب العدة يعنى طلاق عدتى نك باشى
طلاق نك سوگندانوق موت عدتى نك باشى موت سوگندانوق
باشلانه. اگرده خاتون ايرينك اوزبنى طلاق
فيلغاننى ياكه ايرينك وفاتى بولغاننى بلماينچه مدت
مدتنى اونكارسه اول خاتوندمك عدتى شونك ايله
تمام بولغان بولدر ديمكدر. بو مسئلهده ۱ نچى
اوكتابر دن يكرمنچى مارطقه قدر بش آيد يكرمى
كون اوتكان بوله، بناء عليه خاتونك عدتىده تمام

III

مچكره نك احمد على احمدى اوغلى طرفندن
سؤاللار.

۱ نچى سوال خاتونلار نك ايرلار گه هم ايرلار نك
خاتونلار گه سلام بيروب هم آلولى شرعا درستى؟
درست بولسه بزم روسيه مملكتى نك ولايتلار نده گى
اول لارده ايرلار خاتونلار گه خاتونلار ايرلار گه نيگه
سلام بيرومبار. حالبوكه سلامنى بيرو سنه آلو فرض
كفايه ايدى،

۱ نچى سوال آشنى اوفلاب اچمكى پيغمبر مز عليه
السلام بخشى كورمگان ديب ايتلر. بئاء عليه اول
مكروه بولسه كرك ايندى، بزنك قصابلر ننداين گنه
مال صوبصاده موينى نك آرط ياغندن تيشوب شو.
ندن اوفلى لار. يعنى طنلرينى ايتكه بياره لار. آشقه
اوفله مك مكروه بولسه بو ايتكه ده اوفله مك مكروه
بولماس ميكان؟

۳ نچى سوال شيبليت كه مسح قيلمق درستى

۴ نچى سوال حيوا خلقى روس ايله نوغايىنى
آيرمبار. بو نوغاي مسجدكه كروب نماز اوقى با-
شلاسه، اورسده مسلمان نمازن اوقى ايكان ديب
بزرسيه پشلاب گبلاشه لار. هم امامار يده شولا يوق.
ايندى شول نوغايىنى اورص ديب اعتقاد قيلغان امامغه
اقتدا قيلوب اوقغان نماز من بولورمى؟

۵ نچى سوال حيواده كوب اماملر كوكنار (مك
قابغنى ايزوب يا صاغان نرسه) اچمه لار. شونى اچكچاچ
تمام مجنون بولماسه لارده بر آز كيفلرى بولا. شول
امامغه اقتدا قيلوب نماز اوقو درستى؟

اداره

۱ نچى سوال نك جوابى: سلام بيرونك سنه ليگى
ايرلر آراسند، بولغانده غنه در. يعنى ايرلر نك اير
لر گه سلام بيرو لارى سنه در. اما ايرلر نك خاتونلر-

(ولايكم نصف ما ترك ازواجكم ان لم يكن اهن ولد)
ايت كريمة سى بويور غنچه نصف مهرنى آورغه حقى
بولمى؟

۲ نچى سوال بر كيمسه اوزينك صلبى اوغلينه
بر اونك قزنى نكاحلاب آلوب بيمر مك بولوب مال
بپره. اسكن يكت ايله قز آراسنده عقد نكاح بورتلماس
بورون هم يكت قزنى كورماس بورون يكت وفات
بولوب كيمته. ننه شول قزنى يكت نك آتاسى بولغان
كشى اوزينه نكاحلاب آلورغه ياريمى؟

اداره

۱ نچى سوال نك جوابى: كياو بولغان كشينك
مذكور ايت كريمة بويور غنچه نصف مهرنى گنه تو گل
قز نك بتون مالى نك نصفنى آورغه حقى بوله در.
روايت مذکور ايت كريمة در.

۲ نچى سوال نك جوابى: قز برلن يكت آراسنده
عقد نكاح بورتلمگان بولسه يكت نك آتاسينك مذكوره
قزنى اوزينه نكاحلاب آلوى شرعا درستدر، (ومنكوحه
الاب ومنكوحه الابن حرام والحرمة ثابتة بنفس العقد
فيها) الفتاوى البزازيه بهامش الهنديه ج ۴ صحيفه
۱۱۲. يعنى آتا نكاحلانغان خاتون اوغله اوغل نكا-
حلانغان خاتون آتاغه حرام در. بو حراملى نفس عقد
برلن ثابتدر ديمكدر اشبو عبارة كه قاراغانده آتا
بولغان كشى بر خاتوننى نكاحلانسه خاتوننى كور-
رسون، كورماسون اول خاتون اوغله حرام بوله.
شولا يوق اوغل بولغان كشى بر خاتوننى نكاحلانسه اوغل
خاتوننى كورسون كورماسون اول خاتون آتاغه
حرام بوله در. بئاء على هذا اوغل ايله قز آراسنده
عقد بولماسه اوله قز آتاغه حلال بوله شولا يوق آتا
ايله قز آراسنده عقد بولماسه اول قز اوغله حلال
بوله در.

غه خانوئلر نك اير لر گه سلام بير لوى سنة توگلدنر.
 كنب فقهيده بر خاتون بر اير گه سلام بير سه اگر ده
 اول خاتون قارتچق بولسه اير كشى آنك سلامنى
 قارتچقه ايشندروب آلور. اگر ده ياش خاتون
 بولسه آغز ايچندن گنه آلور ديگان سوز لر بار.
 (واذ اسلمت المرأة الاجنبية على رجل ان كانت
 عجوزا رد الرجل عليها السلام بلسانه بصوت تسمع
 وان كانت شابة رد عليها في نفسه والرجل اذا سلم
 على امرأة اجنبية فالجواب فيه على العكس) هندية ج ۵
 صحيفه ۳۲۶ يعنى اجنبية بر خاتون اجنبى بر اير گه
 سلام بير سه اگر خاتون قارتچق كشى بولسه اير
 كشى آنك سلامنى تبلى ايله قارتچق ايشتورلك طلوش
 ايله قايتارور. اگر خاتون ياش خاتون بولسه اير
 كشى آنك سلامنى آغز ايچندن گنه قايتارور. اگر
 اجنبى اير اجنبية خاتونغه سلام بير سه آنده جواب
 اولگى نك عكسچه بوله ديه كدر. ايندى روسيه
 مملكتنده گى اوللرده اير لر نك خاتونلرغه خاتونلر نك
 اير لر گه سلام بير ماولرى، اول اراده يعنى اير لر ايله
 خاتونلر آراسنده سلام بير شوسته بولمغانى ايچوندنر.
 ۲ نچى سوالنك جوابى: پيغمبر عليه السلامنك
 آشنى اوفوروب ايچونى بخشى كور مگانليگينك علهسى
 سببى اوفورگان كشينك آغزندن توكر وگى آشقه
 توشوبده باشقه كشيلىرى نقرتلندر ماسون ايچوندنر.
 (نهى عن النفخ في الشراب اى لئلا يفصل من ريقه
 شىء ويقع فيه فيتنفر الطبع منه) على القارى شرح
 عين العلم ج ۲ صحيفه ۱۹۶ يعنى ايچيله تورغان نر سه
 گه اوفورودن پيغمبر عليه السلام طيبدى اوفورگان
 كشينك توكر وگى توشوب باشقه كشيلىر طبعاً نفرت
 انداسونلر ايچون ديه كدر. بو عله ايسه فصايلر نك
 طنلر نده جاريدنر. يعنى آلار نك طنارى طارالغان
 ايچدن كشى بالطبع نفرت اينددر. شولاي بولغاچ اول

قصابلر نك اوفورولرى مكروه و منهى عنه بولسه كرك
 بز نك ديار مزده غى توترغان طاقق مسئلسيك شولاي
 بولسه كرك. زير ا آندهده خانوئلر طنلر ينى يباروب
 توتره لر.

۳ نچى سوالنك جوابى: شيبليت توبقنى اوروتسه
 توبقندن توبه ن اوج بارمق كرورلك بولماسه اول
 شيبليت كه مسح قيلو درستدر. (شرط مسحه كونه ساتر
 القدم مع الكعب و كونه مشغولا بالرجل و كونه مما
 يمكن متابعة المشى فيه) تنوير اول باب المسح على
 الخفين) يعنى آياق غه كيولگان نر سه گه مسح نك شرطى
 اوچدر. برسى آياقغه كيولگان نر سه آياقنى توبقاريله
 اورنسون ۲ نچيسى آياق آنك ايچنده بولسون ۳
 نچيسى آنك ايله جياو بر فرسخ وز ياده يورورلك
 بولسون ديه كدر. بو شرطلر شيبليت ده طابوله در.
 بناء عليه آخا مسح درست بوله در.

۴ نچى سوالنك جوابى: بر امامنك بر نوغايى بيلما
 ينجه روس ديب اعتقاد قيلوى آنك اماملغينه هيچ
 بر تورلى كهچيلك كيتور ميدر. هم نوغايى روس ديب
 اعتقاد قيلو نوغايى كافر ديب اعتقاد قيلو توگل هم
 آنى مستلزمده توگل زير ا تاتاردن نوغايدين مسلمان
 لر بولغان شيبكلى روس ملتندنده اسلامنى قبول ايتوب
 مسلمان بولوچيلر نك بار لغى معلومدر. شولاي بولغاچ
 بر نوغايى بيلما ينجه روس ديب هم آنى
 كافر ديب اعتقاد بولمى هم آنى مستلزمده بولميدر.
 بناء عليه امامنك اول اعتقادندن آنك اماملغينه يا كه
 ايمانينه هيچ ضرر كيولميدر. شو حالده آخا اقتدا قيلوب
 اولغان نمازار، نماز بولورغه تيوشلى بوله لر.

۵ نچى سوالنك جوابى كوكنار ديگان نر سه كتابلر
 ده كورنمى آنى اچوچينى فاسقه كر توب آنك امامنى
 مكروه ديار گه ده يول كورنمى. بو حقه شونندن
 آرتق سوز ايتيه آلماپوز.

VI

اور سکی طلبہ سندن ولی اللہ عبد اللہ اوغلی طرفندن
سوالار

۱ نچی سوال: بر خاتوننك ایری یوغالوب بر
نیچه یلار اوزغاچ ایرینك وفات خبرینی ایشدوب
وفات عدتینی طوطرغاچ بو خاتوننی باشقه بر ایر
نکاح لانسہ وبو ایردن بر بالا طوغدرسه، صوگره
مفقود ایری قاینسه
(بو البنته «اولدی» دیگان خبر بالغان بولغان
صورتده بولا)

بو بالانك نسبی فایو ایرگه ثابت بولا؟
۲ نچی بر خاتوننك ایری وفات بوغاچ بوخاتون
عدت اچنده حالده صغیره بولغان صورتده ولایه نکاح
تیه چک کشیلر، یا که خاتون اوزی (عدنك طوطرغاچ
سینی مین آلام) دیگان بر کشی ایله (یاری بیرهمز
یا که عدتم طوطرغاچ مین سیککا بارام) دیب وعده
قیلاسه لر بو عقد صحیح بولامی؟

۳ نچی سوال زکاتندن چقاچق ماللرنی مسجد مدرسه
صالدرو، وقیو قازدرو کی عهومی اورنلرغه صرف
قیلو (تملیک بولماو سببلی) بالانغاق درست توگل اما
مذکور اورنلرغه یا که جهعت خیریه کی جهعت لرگه
بیرو شرطی ایله بر فقیرگه تملیک ایتدرسه زکاتندن
کیتممی؟

زکاتندن کیتمسه فقیر ته لگی اورنلرغه طوتمی
قالوغه حق بارمی؟

اداره:

۱ نچی سوالنك جوابی: بو مسئلهده علمانك اختلافی
بار بعض علماء بالانی اولگی ایرگه نسبت بیرهلر
هم فتواده شول سوزگه دیلر. بعض بر علماء بوبالانی
صوگفی ایرگه نسبت بیرهلر. آلا هم فتوا اشبو و

سوزگه دیلر. (غاب عن زوجته البکر سنین فتزوجت
وجات باولاد اوسبیت امرأة فتزوجها حربی وانت
باولاد او اعدت الطلاق واعتدت وتزوجت باخر
ووادت او نفی البها زوجها فاعتدت وتزوجت باخر
فولدت فالولد عند الامام الاول نفاه الاول او ادعاه
او ادعاه الثاني او نفاه لافل من ستة اشهر او اكثر
من سنتین وللزوج الثاني ان یرفع الزکات الیهم وتقبل
شهادتهم له. کذا فی الوجیز للکوردی. وروی عبد
الکریم الجرجانی عن ابیحنیفه رحمه الله تعالی ان الا
ولاد للزوج الثاني ورجع الی هذا القول وعلیه الفتوی
کذا فی التجنیس وهکذا فی فتاوی قاضیخان والسراجیه
وبه افتی الصدر الشہید. وقال الامام ظہیر الدین
الفتوی علی انه للاول لان الولد للفرش بالنص و او
کان الاول حاضر او المسئلة بحالها فالولد الاول کذا
فی الوجیز للکوردی. هدیہ ج ۱ صحیفہ ۳۳۱ بزگه
کری قدر لی سنک ترجمه سی: یعنی بر خاتونغه ایرینك
اولو ویندن خبر بیرسه لرده خاتون عده صافلاب
ایکنچی بر اوگه نکاح لانسده بالا کینترسه، بالا امام
اعظم فاشنده اولگی ایرینکی بوله. اولگی ایر نفی
قیلسون یا خود دعوا ایتسون صوگفی ایرده شولایوق
قیلاسه مینکی دیب دعوا ایتسون قیلاسه مینکی توگل
دیب نفی ایتسون باری بر اولگی ایرنکی. هم
صوگفی ایرنك اوز زکوتمنی شول بالالرغه بیروی
درست در. هم اول بالارنك صوگفی ایر فائده سنه
بیرگان شهادتاریده قبول در. بوسوز امام کوردی نك
وجیز اسمی کتابنده مذکور در. عبدالکریم الجرجانی
اسملى عالم امام اعظم رحمه الله علیه دن روایت
قیلوب ایته: بالار ایکنچی ایرنکی امام حضرتاری
اشبو قولگه رجوع قیلدی. فتوا شوشی سوزگه بو
سوز تجنیس اسمی کتابده قاضیخانده سراجیهده مذ
کور در. صدر الشہید اسملى عالم هم اشبو سوز ایله

اداره

اولا غسل ایچون آغان طهارتدن صوڭ بیت سورتو اوزی تیوشلی اش تو گلدر (وسننه البداءه بغسل یدیہ وفرجه وخبث بدنه ان کان ثم يتوضا ثم یغیض الماء) تنویر فی سنن الغسل یعنی ایکی قولن یومق، نجاسة یولارن یومق، بدننه نجسلاک بولسه شونی یومق ایله غسل باشلامق غسلنک سنت لرن ندر. شوندنصوڭ اول کشی طهارت آلور آندنصوڭ صو تو گهر دیمکدر.

بو عبارتده گی (ثم) لفظی ترتیب ایچوندر. یعنی اشبو ذکر ایدلگان اشلرنی برسی آرتندن برسن اشلر گه تیوش آراغه ایکنچی بر اش فاتشدر ماسقه تیوش. اگرده طهارتدن صوڭ بیت سورسه ترتیبی اسقاط قیلنغان بوله در غسل سنه وجهه اوزرینه بولمغان بوله در. (انسی بنم اشارة الی الترتیب) ردالمحتار مطلب سنن الغسل ج ۱ صحیفه ۱۱۱ یعنی تنویر عبار سنده (ثم یغیض) جمله سنده گی ثم لفظی ترتیبکه اشارة دیمکدر.

ایکنچی غسل ایچون طهارة آلو ایله گه کشی جنب لکدن چقمی تمام غسل لنوب بتکانچی اول کشی جنب سانالا. جنب کشی گه قرآن اوقو حرام ایدی. ایندی سورة القدرنی اوقوده حرام بولدر. (لاتقرأ الحائض والنفساء والجنب شیئامن القران والایة ومعادونها سوافی التعریم علی الاصح الا ان لا یقصد بمادون الایة القرأة مثل ان یقول الحمد لله یرید الشکر او بسم الله عند الاکل او غیره فانه لا یسأس به . . . وان غسل الجنب فمه لیقرألم یهلله ذلک) هندیه ج ۱ صحیفه ۸۳

یعنی کورم کورگان، نفاس کورگان خاتون هم جنب کشی قران اوقهاس. بنون آیت وایتدن کیم قران اوقو صحیح راق روایتکه بناء حراملق ده بر

فتوا ویردی. امام طهیر الدین ایته: فتوی بالانک اولانگی ایرینکی بولووینه در. چونکه بالانک فراهقه تابع ایدیکی نص ایله ثابتدردی. اشبو مسئله دوا اولانگی ایر غائب بولمسه بالا هیچ خلافسز اولانگی نیکی بوله دیمکدر بز اوزمز بالا اولانگی ایر نیکی دیوچیلرنک دلیل لرنی قوتلی طابامز.

۲ نچی سوالنک جوابی: اولاً معتده فی عدة ایچنده صور او حرام در. (والاعتدة ای معتدة کانت . . . تعرم خطبتها) در المختار فی العراد. یعنی ننداین گنه معتده بولسه ده عدة ایچنده آنی خاتونلقغه صور او حرام دیمکدر. ثانیاً بو سوز لر وعددن عبارتدر. وعد ایله عقد ثابت بولمیدر بناء علیه بو مسئله ده اصل عقد دیگان نرسه یوقدر.

۳ نچی سوالنک جوابی: صدقه هبه بر حکمه در. یعنی آلا شرط فاسده ایله باطل بولمیلر (وحکمها انها لا تبطل بالشرط الفاسده) تنویر فی الهبه یعنی هبه نک حکمی شول: اول فاسد شرط لر ایله باطل بولمی دیمکدر. شو حالده بر فقیر گه جمعیت خیریه کبی جمعیت لر گه بیرو شرطیلر زکوة بیرو درستدر. لیکن ئلیگی شرط فاسددر. بناء علیه ئلیگی فقیر گه بر لگان زکوة فقیر ئلیگی شرطنی یرینه کیتور مگانک ایله باطل بولمی همان زکوة کویونچه طوره فقیر اول شرط اینلگان اورنقه بیر ماسده زکوة بیروچینک ذمه سنندن زکوة نوشه آنده بیرماو ایله فقیر گناهلده بولمی

۷

قزنده حسن افندی طاهر فی طرفندن سوال طهارت آغاندنصوڭ بیت سور تکانده (انا انزلناه) سو رسی اوقو عادة بولوب کیلگان. بر او شول عادة اوزره جنب حالنده غسل ایچون طهارة آغاج بیت سور تکانده انا انزلناه سور سن اوقه اقلر جائزمی؟

درجه ده در مگر آيندن کيم قران ايله قران اوقوني
فصد فيلهاسه مثلا شکر انه فيلوب الحمد لله ديسه ياکه
اشامق بولوب بسم الله ديسه مونده ضرر بوفدر.
اگر چه جنب کشی قران اوقو ايچون ديب آغزن
چايهاسه ده آکا قران اوقو حلال توگل ديمکدر.
شولای بولغاچ ايندی غسل تماملانماينچه توروب جنب
کشينگه قران اوقو حرام بولغان بوله در.

قرآن ايله اويناوچيلرغه

اوتکان نومردن ما بعد

ايمدی شعر نك درست بولغانلرينه كيلسه ك توبه نك
ايتوله در اوقوله الا الذين امنوا وعملوا الصالحات وهذا
استثناء من قوله والشعرا يتبعهم الغاؤون الا الذين
امنوا وعملوا الصالحات الاية وذكر ان هذا الاستثناء
نزل في شعرا رسول الله صلى الله عليه وسلم كحسان
بن ثابت وكعب بن مالك ثم لعل كان بالصفة التي
وصفه الله بها وبالذي قلنا في ذلك جاءت الاخبار ذكر
من قال ذلك حدثنا ابن حميد قال ثنا سلمة وعلی بن
مجاهد وابراهيم بن المختار عن ابن اسحق عن يزيد
بن عبد الله بن قسيط عن ابي الحسن سالم البراد مولى
تميم الداري قال لما نزلت والشعرا يتبعهم الغاؤون
قال جاء حسان بن ثابت وعبد الله بن رواحة وكعب
بن مالك الى رسول الله صلى الله عليه وسلم وهم يبكون
فقالوا قد علم الله حين انزل هذه الآية انا شعرا فتلا
النبي صلى الله عليه وسلم الا الذين امنوا وعملوا الصالحات
وذكروا الله كثيرا وانتصروا من بعد ما ظلموا وسيعلم

الذين ظلموا اي منقلب ينقلبون) اوشبو الا الذين
امنوا الاية قول جليلي ايندی حسان بن ثابت وكعب
بن مالك كين دخي اللهعه ايمان كيلتوروب ايندگو
عملار فيلوب جميع احوالده شعر لر نده اللهني ذكر
ايتکان كسه لر حقدده والشعرا يتبعهم الغاؤون آيتنی
اينگان زمانده حسان بن ثابت وعبد الله بن رواحة
وكعب بن مالك رسول الله صلى الله عليه وسلم
يفلانلري حالده كيلوب اينديلر: تعقيب الله تعالى
بلدی اوشبو آيتنی ايندرگان حين ده بزار نك شعرا
ايكانهزنی ديگانلرينه جوابا، پيغمبر صلى الله عليه وسلم
اوقدی (الا الذين امنوا وعملوا الصالحات وذكروا
الله كثيرا الاية) ديب (وقوله وذكروا الله كثيرا اختلف
اهل التأويل في حال الذكر الذي وصف الله به هؤلاء
المستثنين من الشعرا فقال بعضهم هي حال منقطعهم
ومعاورتهم الناس قالوا معنى الكلام وذكروا الله
كثيرا في كلامهم ذكر من قال ذلك حدثني علي قال
ثنا ابو صالح قال ثنى معاوية عن علي عن ابن عباس
الا الذين امنوا وعملوا الصالحات وذكروا الله في
كلامهم وقال آخرون بل ذلك في شعرهم ذكر من قال
ذلك حدثني يونس قال اخبرنا ابن وهب قال قال ابن
زيد في قوله وذكروا الله كثيرا قال ذكر الله في شعرهم
مالي شعرا دن مستثنى بولغان كسه لار نك ذكر حاللرني
بيانده اهل التأويل اختلف فيلوب بعض لري ايندی
عائده اوز آر لر نده سويلاشكان كلام لري ذكر الله
بولور ديدى. بعض لري بلكه شعر لر نده اللهني ذكر
ايتار لر ديمکدر (قال ابو جعفر واولى الا قوال في
ذلك بالصواب ان يقال ان الله وصف هؤلاء الذين استثناهم
من شعرا المؤمنين بذكر الله كثيرا ولم يخص ذكر الله
على حال دون حال في كتابه ولا على لسان رسول
فصفتهم انهم يذكرون الله كثيرا في كل احوالهم) محمد
بن جريرى ايندی صوابغه لايق بولغان سوز شول

اللہ تعالیٰ صفت لادی شو نچلایں کہ سہار شہر المؤمنین دن بولوب اللہنی کوب ذکر ایدر لر ذکر حالارنی بعض وقتہ ذکر ایدوب بعض وقتہ ایتہ اسلر دیو خاصلاب ایتہ اادی کتاب اللہہ ہم سنت الرسولہ بلکہ اللہنی جمیع احوال لرنہ ذکر ایدر لر دیدی محمد بن جریر الطبری نک ۲۹ نجی جزء جامع البیان دہ ۷۱ نجی ص ثم استثنی الشعرأ المؤمنین الصالحین الذین اغلب احوالہم الذکر والفکر فی مالاباعس بہ من المواقف والنصایح ومدح الحق وذویہ ویكون هجاؤهم علی سبیل الانتصار لمن یهجوهم مثل عبد اللہ بن رواحہ وحسان ابن ثابت وکعب بن زہیر کانوا ینافحون عن رسول اللہ صلی اللہ علیہ وسلم وعن کعب بن مالک ان رسول اللہ صلی اللہ علیہ وسلم قال لہ اہجہم فوالذی نفسی بیدہ لہو اشد علیہم من النبل وکان یقول لحسان ما جہم وروح القدس معک والحاصل ان النظر فی الشعرأ الی المعنی لا علی مجرد النظم والروی فان کان المعنی صحیحاً مطابقاً للحق والصدق فلا باس بادخالہ فی سبک النظم یروجہ ویبجج الطبع علی قبول وهو الذی عنہ النبی صلی اللہ علیہ وسلم ان من الشعر لحکما وان کان المعنی فاسدا والعرض غیر صحیح فهو الذی توجہ الیم والانتصار حد معلوم وهو ان لا یزدعی الجواب تفسیر التیسابوری جامع البیان ہامشندہ ص ۸۳ نجی مستثنی بولغان شعرأ مؤمنین صالحین شونچلایں کہ سہار حاللریدک غالبراگی ذکر اللہ دخی ضرر سز نرسہار دہ فکر ایدر نصیحت وعظ قبلورار حقی مدح ایتار لر حقی دشما ندن مدافعہ قبلورار آنلر نک دشمانی ذم لری حقیہ انتصار بولور حقیہ انتصار اوچون دشمانلرنی ذم قبلوچیلر جہلسندن عبد اللہ رواحہ اوغلی حسان ثابت اوغلی کعب زہیر اوغلی نبیہ صلی اللہ علیہ وسلم دشمانلر دن شعر لری ایلہ مدافعہ قبلہ لری کعب بن مالک کہ پیغمبر صلی اللہ علیہ وسلم ایتدی

دشمانلرنی ذم قیلسن روحم اللہ یدندہ در شول اللہ ایلہ آنط ایتہ من البتہ آنلرنی ذم اوقی ایلہ آطودن دہ اشدر پیغمبر صلی اللہ علیہ وسلم حسانغہ ایتور ایدی دشمانلرنی ذم قیل روح القدس سنک ایلہ دیر ایدی حاصل کلام شعر دہ اعتبار معنی گہ مچر دنظم ایلر ویہ گہ گہ تو گلر گر معنی درست بولوب حقیہ مطابق بولوب صادق بولسہ نظم وقافیہ ایلہ او قودہ ضرر یوق نظہلی شعر حقی قبول ایتو گہ طبیعتنی میل قیلدرہ پیغمبر صلی اللہ علیہ وسلم نک ان من الشعر لحکما دیگان سوزندن مقصود دیدہ شول شعر نک معناسی نک حقیہ موافق بولوب صادق بولوبدر ا گر معنا فاسد بولوب مقصود صحیح بولماسہ مذموم بولغان شعر لر شونلر در درست بولغان شعر لردہ حقی دشماندن مدافعہ قبلغان وقتہ دہ سنک مدافعہ نک دشمان جوابندن آرتق بولماوی شرطہ (فانقیل الیس قد قال النبی صلی اللہ علیہ وسلم ان من الشعر حکما وان من البیان سحر وان من العلم جهلا وان من القول عیالا فالجواب ان صعصعہ بن صوخان وهو من اصحاب النبی صلی اللہ علیہ وسلم فسر هذا الحدیث فقال قوله ان من البیان سحرا هو الرجل یكون علیہ الحق وهو انہن بحجته من صاحب الحق فیسحر القوم ببیانہ فیذهب بالحق واما وان من الشعر حکما فهی ہذہ المواقف والامثال التی یتعظ بہا الناس واما قوله وان من العلم جهلا فیتکاف العالم عالم ما لا یعلم فیجہل ذلك واما قوله وان من القول عیالا فعرضک حدیثک علی من لیس من شائئہ ولا یریدہ ۲ نجی جزء مدخل ابن الحاج ص ۱۰۸ نجی صحابہ لردن صعصعہ صوخان اوغلی پیغمبر صلی اللہ علیہ وسلم نک مذکور قولنی تفسیر ایتدی برابر آنک اوزرنہ ایکنچی کہ سہار نک حقی بولوب بو حقی دعوی قبلغان وقتہ حق ایلہ سینک دلیلندن مدعی علیہ دلینی بیان ایتکان وقتہ خلقنی اوزینہ میل ایتدر لرک ایتوب سحرار یعنی

مصاحبه

(باشی اوتکان نومرده)

بو ذات شول اثر نيك (!) ۱۲۵ نچى صحيفه سينك ۱۳ نچى
 سطر ندين باشلاب « ملامن يا كه ايشانمز مجرد اوز
 اوزينه حسن ظن قیلوونندن و اوزينى مسلمانلارغه
 وصى ديب بلوونندن شوشندى اشار كه
 مباشرت اينسه الخ « دى. درست آلا بواشكه مباشرت
 ايدار كه مجبورلر آلا رنى بواشكه مجبور ايتكان
 آيات قرآنيه واحاديث نبويه وار، آلا شونك ايچون
 عزيز عه رلرين صرف ايدوب وظيفه لرین اوتى ار.
 نه بو ذات صوك، اوزى موندى اضلال بولينه نى
 سبيدن مباشرت اينه ايتكان؟ ئدله بونك قولينه ده
 مسلمانلارغه وصيلىق يرليغى محكمه الهيه ده يازيلوب
 مهر لنوب توتدر اديم كان؟

مونك اوزينك اصلاح ايدو چك ايشى مرده يوقمى
 ئدله؟ آيه اى آلا يم كان؟ چنلاب جنتكلاب قاراساق
 ارل اوزى:

شونلر كم عالمه ويررلر لاف ايله نظامات.

بيك درلو تسبب بولنور آنز نيك خانه لرنده .
 نيك مصداقى توگل ميكان ؟ ظن ايد رسم حقيقه
 حالده شوشيدر. بناء عليه بونك حقيده :

ومن العجايب والعجايب جمة

ان ياهج الاعمى بعيب بصير
 ديلگان سوز بيك نوغرى سوزدر .

مبنيم بعض بر ايدو شلرم «دين و معيشت» ده
 بيك كوب يازوب، ضال و مضل بولغان مبتدعار نيك
 باشلارينه «پوله ميت» ياودرغان حقيقى داهيلار - فلان
 و فلان لر- بوگأ رديه يازماسلر ميكان؟ « ديلر، مين
 ئلى آنداغى خطالردن بر ييك اوچون نيغده كورستمك

(۱) دينى و اجتماعى مسئله لر نيك

سحر لاگان كى ايدر بس حق ايه سينك حتى ضايح
 بولور ديمكدر (وان من الشعر حكما) نيك معناسى خاق
 آنلر ايله وعظالنورلك مثالار هم حقه موافق بولوب
 صادق بولغانلرى ديمكدر (وان من العام جهلا) نيك معناسى
 بله گان نرسه نى بلام ديوتكافى انوب دعوى ايله نادان
 فالور ديمكدر (وان من القول عيالا) نيك معناسى سوز كنى
 اشتور كه اراده قيلم اغان اشتور كه آسك شام ندين
 بولماغان كسه كه سوز ايتو ديمكدر بس اوشبو دليللر
 دن ظاهر بولدى، درست بولغان شه لرده الله نى ذكر
 ايتار كه حقنى سويار كه حقه هجوم ايتوچيلرنى مدافعه
 قیلو تبش ايتكانلگى شاعر اريدو خالص مؤمن
 بولوب ايدو زگو عمل قیلوچيلردن بولوب
 كانسيرت و تياتر چيلر كى كچه لرده مجمع
 محرمات يا صاب سلفى لارنى سوگوب شعر لرنده نيچه
 و نيچه معظورات و خرافات لرنى بيان ايدوب حتى قرآن
 كريمى ده آله او اتغذا ايترب هو آلر ينه قىلق قیلوچى لر
 توگل لر، يا الله بوز مانده هر بر ملت اهلى صوغش
 و افعه سندن اونرى هر اورونده كانسيرت و تياتر
 اورونلرن يا صيلر صوغشقه كيتكان بالالار مجروحلر-
 ينه اعانه صد دنده لر توگل تاتار كى تياتر اويهاب
 آقچه جيو ايله مشغول بلكه باشقه تورلى جهندن اعانه
 ايله مشغول لر اما بونك تاتار طائفه سى اسلام پرده-
 سى پرده لنوب شونداى قايغو زماننده شادلىق اظهار
 ايتوب مجمع محرمات لر يا صاب بيوب و اولاب تتروب
 يور يار. سوز مزنى اللهم ارنا الحق صفا وارزقنا اتباعه
 وارنا الباطل باطلا وارزقنا اجتنابه دعاسيل تمام ايله دم
 امام ار ا .

اوچون، و قدر ستون وسطر لر یازدم. آنده بولغان نهایت سز خطالرنی بالتفصیل یازوب میدانغه قویهق اوچون شول اثرنک اوزی قدر اوچ دورت قالنلقده بر اثر یازمق کیرهك. مونك مقابلنده موندن حاصل بولاچق فایده نه؟ هیچ! دیدم.

چونکه بو ذات بو اثرنی (الخبیثاب للخبیثین) منطوقنجه آنك اربابلری اوچون یازمشدر. آنلر ایسه:

سوزی اربابنه سویله دكلار انكار ایلماس

جاهله دورت یوز کتابنی تفسیر ایت کار ایلماس.

و فقهجه آندای اصحاب زیغ وارباب ضلالت آنك اول مثلنی یازوب حقیقتنی قویاش کبی میدانغه قوی بساکنده، اوزلرینك اختیار ایتدکلری طریق غوایت و ضلالت لرنندن ذره قدر دونهچك دگل درلر. اصحاب هدایت ارباب دیانت ایسه آنلرغه مونك اضلال و اغوالری ذره قدر ضرر ویرمیهچك در.

شولای عمر عزیزنی ضایع قیلوب آنی تفصیلاب رد قیلوب ماتاشمق نیک کیرهك؟ امام غزالی حضر- تلمیده اوز عصرنك بولغان ارباب ضلالتنی آنلر نك ارباب ضلالت بولدقلرین امت محمدکه اجمالا بیان قیلوب قنه امت محمدنی آنلر نك ضلالت و خبیثت لرنندن تخویق و تخذیر قیلوبقنه کفایه لشمس در. آنلر نك خبیثت نثار لرنی تفصیلا بیان قیلوب اوغر اشماغان. آنلر نك ارباب ضلالت دن بولدقلری و مسلك خبیثت «آلد» اری نه دن عبارت اولدیغی و غرض فاسداری نه بولدیغی اربابی طرفندن قات قات بیان ایدامش در. شولای بولغاچ- بونلر نك ماهیت لری بلنگاچ، شیطانغه بولقماده سلام ده بیرمه، دیدکلری کبی هر بر ارباب دیانت که آنلر نك اثر لرنین مطالعه قیلماقندن بار کوچ قونلری ایل صافلانور هغه تپوشلی. الله تعالی حضر تلمریك (ان الشیطان لکم عدو و اتخذوه عدوا. انما یدعو

حزبه لیکونوا من اصحاب السعیر) کبی آیتلر ده صاب قلاتمق نك تپوشلی بولغانون اجمالا گنه بیان قیلوب آنك تفصیلاتینه کرشمیدر. (تخافوا باخلاق الله) و فقهجه بزلر گه ده فرصت توشدکجه:

قویما کز نکریمز نك بو بویغنی.
توتماغز آژدهانك قویبرغنی
دیپ قیل ایله عوامنی آندای ضررلی نرسه لردن
یراق طوررغه دلالت ایدر گه ملالریه نرغه مجلسلر ده
مسجدلر ده وعظ و نصیحت ایتوب خلقنی موندای فساد
و ضلالت لردن آگاه ایتوب توررغه تپوشلیدر.

درست مونك اوستینه ده مطبوعاتمز بواوب موندی باراماسلقلرنی مطبوعات واسطه سی ایله ده خلق غه آکلاتوب طورساق بیک بیخشی اش بولور ایدی. لیکن تأسفکه بالفز «دین و معیشت» دن باشقه مونی خلقغه آکلاتوچی بر عزته و مجله دینییه مز بوقدر، آندن باشقه همه سی موندی فسادلرنی ترویج قیلوب یازوب طورالر. الدین و الادب شول یولده حرکت ایتکناچ بشقه لرنینه نی سان؟ بو فساد و ضلالت نك منبعی ده برگنه توگل که آنی کوموب طواتوروب طاشلیسك. بر منبعدن چلتر چلتر ایتوبکنه چیقسه بشقه لرنندن شالتر اب آغوب تور. کور میسزمی بو اثرده مجتهدلر وضع ایتدیکلری قانون اساس دن زمانغه مطابق قوانین توزو گه دعوت ایتدیکی حاله دیگر برسی ۵۵نچی عدد شوراده «هرملت نك اوزینه خاص اساسی قانونلری بولورغه تپوشلیدر. و بو قانونلر ده زمان نك اوزگاروی بلن اوزگار تلوی» عصر ایجابنه کوره طاغی مناسب رك قویلووی لازمدر. اسلام حکملرینه دائر توزولگان قانون اساسی صریح آیات بله ثابت بولماسه ایارو واجب بولماسه کیرهك، یعنی عصرنك ایجابنه کوره فرع لرنی تعدیل و تبدیل ایتهك درست بولغان کبک

شوشيدىر ايندى، ديب حيران بولاسكده طوراسن،
 نيشليساك صوك؟ قولمزدە باشقه چاره يوق. مين بو
 «مصاحبه» مقاله منى بوقدر اوزون يازاق توگل ايدم.
 توشا گشكا كوره آياغكنى صوز قاعده سينه بنا، اوز يمه
 لايق آزغنه يازوب تمام اينه چك ايدم. فقط الكلام
 بجر الكلام و فقهچه سلسله شكاييت بيك اوزايوب
 كيندى يالقدر ديقم اوچون قارئين كرامدن عندر
 اوتنوب بر معترم ذات نك شو و طوغريده انشاد
 اينكان قصيده سن دن بر نيچه بيت نى انتعاب قيلوب
 سوز منى تمام اينمك بولامن.

بسم الله الحمد لله سوز باشلايم
 يامان بوزوق اويلار منى مين طاشلايم
 زمانه نك احوالنى بيان ايتوب
 غافل لرنك عقل لر ين مين آشلايم.
 قاراب تور ساك مسلمان لر احوالينه
 قولاق سالساك آنلرنك اقبالينه
 مسلمانلىق شوشى ميكان عجباً ديب،
 تاك عجب كه قالاسن شول افعالينه.
 اسمارى عبدالله ده عبدالرحمن،
 آنلارى حبيب الله فيض الرحمن
 اما ليكن فعللرين قاراسانكز
 بيك كوبسن توتب جيكيگان لعين شيطان.
 هر برى مين مسلمان ديب دعوا قيله
 دعوا برلن هر كشيدين آرتق بولا
 بو زمان نك بغيشى لرى بولاي تورسون
 سلف لرنك هر برينى اوزمق بولا.
 فسق ديساك بو زمانده حددين آشقان
 كيتوب ياشلر ضلالت كه يول آد اشقان
 ياشلر گنه آزوب قالسه بر حال ايدى
 آلا ايلن كوب ملالرده بر كه شاشقان.

فانون اساسى نك اوزنده تبدىل و تغيير درست در.
 ليكن كتاب بل صراحة ثابت بولغان نوسه لر هيچ
 وقتده اوزگار تله ن ديه در.

وعين شول طوك باش، ربا حقنده شورانك بويلى
 ۲ نجه عدندن باشلاب نيار يازه؟ ربانى جلال و حرام
 بولغان ايكي قسم كه تقسيم ايتوب عهومي مجتهدلر
 حقنده نيندى ادبسن لسكرده بولنه؟ وهكدا وهكدا...
 ايكنجه بر عبد النساءى موسانك معجونلرن آشاب ايسر.
 وب، آنى نى قدر يرلره كوناره. كوك لره قدر
 آشدره واواگى سينك سوزين سويلى.

بو نهونده آز بولسه «الدين والادب» ده «دينى
 واجتماعى مسئلر» ده بيان قيلغان ياكما مجتهدلرنى
 نيچك تعريف قيلورغه باشلى؟ به ايندى بونلرنك
 ههسن نيچك ايتوب وقتك رد قياوب بترهسن وموكا
 نيچك وقت يتكرهسن؟

بولردن برسى مدرسه حسينه ده ايكنجه سى
 كروان سراى مدرسه سنده معلملر اولوب اوچونجه
 سنده «الدين والادب» اداره سنده در.

بولارده آز بولسه قزانده ياش اماملردن برى
 «اماملرغه يولباش» اسمنده بر صاحمه جيوب آنده
 خاتون قيزلردن بعث ايتوب اماملرى «فه مينيستل كگه»
 يعنى - ديوتلك كه اوندى. منه بو حاللرنى كور هسك
 مخبر صادق افندمز صلى الله عليه وسلم نك (ان الدين
 بدأ غريباً وسيعود كما بدأ طوبى للغرباء الدين
 يصلحون ما افسده الناس، ولتسلكن سنن الدين من
 قبلكم شبرا بشبر ذراعاً بذراع حتى لو كان فيهم
 من دخل حجر ضرب وفي رواية من جامع امرأته وفي
 رواية امه على فارة الطريق ليكن فيكم ويكون
 امثالهم من يقول لوزجيتها قليلا او كما قال صلعم) حديث
 شريفيل بزگه آنك وقوعندن خبر بوردكى زمان

ملار كوب كورنه صاناشقان لر
 شريعتنى اصلاح ديب ماناشقان لر،
 قدوریده شريعت بولامى ديب
 اوبالهيچه فقير ادر سواد خان لر.
 و اطالار احكامنى شريعت نك
 سوگه لر زورلارنى طريقت نك
 مجتهدك دعوى قیلوب كوب جاهلار
 قتلر اربابنى حقيقت نك.
 خاتون قزغه حجاب يوق ديب قاندر ديلر
 يوزلرندن حجاب لارین صالدر ديلر
 كانسیرت ويچر تياتر گه دعوت ايدوب
 كوب عقنلو خاتون قزى آزدر ديلر.
 اويات قايدى عفت قايدى خاتون قزده
 مونى كوروب طور امز بيت باريمزده،
 بو اشارنى شريعت هيچ كونهرمى ديب
 ايتنه تورغان بر كشى يوق ارامزده.
 اور امده تور كم تور كم خاتون قز لر
 كينوشب جيگت ازلى بارده بونلر
 اورام گيزوب پس لك لردن تربيه آلوب
 آنا بولسونچى ملت كه منه شونلر،
 ملار كوروب توره مونك بارين
 هر یرده جيمر لنگانن دين شعارين
 بتون دينك بتوده هيچ ايشلارى يوق
 اشاب ايچب ياتالر تيك قيرين يارين.
 اوز طورنده پيغمبر گه وارث بوله
 پيغمبر نك اور ننده جالس بوله،
 بايلر نك صدقه سن آلهق اوچون
 تيلى برلن شريعت كه حارس بوله.
 دين سز لر شريعتنى طوتوب واتسه
 اهل عالم مونى كوروب طنچ ياتسه
 دين شريعت ديكانك قايدى فالور

مگرده سلفار تير ياوب قايتسه .
 امر معروف نهى منكر بتون بتدى
 حميتلى عالملر قايدى كيتدى
 آخرسى آخر زمان ياقن بولب
 پيغمبر اينكان كوني كيلوب يتدى .
 مطبوعات بزلر گه بر بلا بولدى
 اول طوغان صوك اسلامه بر بلا طوغدى
 دين سزلكنى تروبيج قیلوب يازا يازا
 شريعت نك گورلهب طورغان كوگلى صولدى
 خلق نك آراسنده بر مثل بار
 اول مثل گه بيك مستحق بزنك تاتار
 قرمىسه نك هلاكتى ياقن بولسه
 فانات اوسوب آثا ، اول كوك گه اوچار .

لمو طای

اخوتىز اقتضاسنچه ارامزده الفت محبت نك لزومى حقننده

اوشبو اون بشنچى يلنك سسكز نومرولى دين
 و معيشت مجله سنك فاضل محترم «عبدالقيوم» افندي نك
 (معتدل مسلكلى اماملر) عنوانلى مقاله سنى مطالعه قیلوب
 بو خصوصده مرمى اليه عبدالقيوم افندى يه من غير
 خد تشكرات عاجزانه مى بيان ايله مهنونيتهمى ده ابراز
 ايدىيورم. طوغرى و حقى سويچلپان ذات محترم ملر
 باشاسونلر وار اولسونلار! بو مناسبتله بلك اخوت
 دينيه مز اقتضاسنچه بر بر بهزه الفت و محبت نك لزومى
 و خالقه مساواته زى ولو عاجزانه اولسه ده بيانه شروع
 ايدىيورم. قرآن كرىده سورة حجر اتك: (انما المؤمنون
 اخوة فاصالحوا بين اخويكم. الاية) بر آيت جليله ايله آرا

مزی اصلاحه امر اییدیور و بونک خدی ایسه نفس و هوا و شیطاننک اغوا آتی ایله مؤمنلر آراسینه تفرقه دوشرمکدر. نفاق و شقاقده شوننک ایچون حرامدر. بربریهزی تفرقهیه سبب اولان قدیم و جدید اسماری طافهقی و طافهقی بو قبیلدن دگلمیدر بر کره شارع طرفندن قدیم و جدید اسماری ایله مسهی و موضوع اولنان ذاتلر عصر سعادت نبویه بولنهامشلار بس بو اسماری بر بریهزه اسناد ایتمک بدعت اولسه کراک بدعتنکده سیئه قسمندن اولو احتمالی فریدر زیرا آرامزده بواسلملر شایع اولغانی بیرلی هیچ برتورلی محسناتکه ایرشکانهز یوق بلکه بو دعوا ایله تفرقهدهن باشقه بر نرسهده حاصل ایده آلمایهز. چونکه غزته و ژورناللارده بو مذکور ایکی فرقه قدیم و جدید فرقهسی اما بری برینه طاش آطوب کوز چقارمق قصدنده و غیبت و یالغان شرعا حرام ایکن معلوم و مشهور ذاتلر نك غیبتنی سوبلب و آتما بر آز یالغانلارده قوشیلا در. و بو افترا بهتان غیبت و بدناملر یالغوز روسیه الکاسنده گنه قالماینهچه بلکه عموما بتون ربع مسکونه نشر و ارسال قیلنهدر. بس شولای بولغاچ الفت و محبت فایده بر بریهزه اصلاح زمینلی نصیحتلر قایک هیات بودهمی ترقی صاییلیر تأسفی و بی نهایت تأسفی. حالبوکه یوقاروده بر آز اشاره قیلنغان وجه اوزره گنه قرآن کریم، سوره حجر آنده: (یا ایها الناس انا خالقنا کم من ذکر و اثنی و جعلنا کم شعوبا و قبائل لتعارفوا ان اکر مکم عندالله اتقیکم ان الله عالم خبیر) آیه جلیلهسنده آرامزدهغی مساواتی واضح صورنده و بیکده آچیق بیان بیوردیفی کبی کم نك تقویسی ارتقی بولسه حق جل و علا حضرتلرینک عند معنوی سنده شول اکر مدر دبه بیان بیوره در.

کل اوم غزته و ژورناللاره غزتهلر ایسه تفاعلا

بالغیر اوزلرینه گوزل گوزل اسملر قوشلغان ژورناللر هکذا مع ما فیہ ا کرده بو مذکور غزته و ژورناللر خیر خواهانه حرکتده بولنمازار ایسه و دائما بر بریهزه طاش آطوب کوز چقارمق ایچون گنه وسیله اولسالر آندان نه خیر امید ایدیور و نه تورلی نتیجه حاصل اولور. درست و در واقع مؤمنک وظیفه سی اولان امر بالمعروف و نهی عن المنکر کبی وعظ و نصیحت تنبیه و تذکیرلر لازم مهم و اهم فقط فاش توزاته من دیو کوز چقارمق ضرردن باشقه بر نرسهده یوق آتی ده خاطر مزده طوطالم ومع ذلك غزته و ژورناللرنی آطوب طاشلامقده اورنسر برایش فقط عالمی اصلا حدن مقدم وسیله اولان غزته و ژورناللاری اصلاح تیوشلی دیو بیله مزکه شره و امر قبیحه آلت و وسیله اواما سونلار. اشباه و نظائر نام کتابنک القاء عمده الحامسه قسمند: ادرا المفاسد اولی من جلب المصالح) بیورامشدر و شومنا سبیله کشف نام کتابدن بر حدیث شریفیده نقل ایدوب دیورکه: (الترك ذرة عمالهی الله تعالی افضل من عبادة الثقلمین) دیو معنای مینق اجه الیسی والله قسمی یساد ایده من ذره کبی کچوک کنه کنه کنه بولسهده الله رضاسی ایچون ترک ایتمک یعنی گناه اشنی کوچوک کنه بولسهده اتمله مک جمیع انسانلر نك و جمیع جنارنک قیلغان عبات دارینک ژو و ابندن آر تفریق دیک در بس شولای بولسه بخششی و معتبر. کشی ارمز نك اسماری ایله و علما قسمندن اولان بخششی غنه مشهور امام و مدرسارمزنک اسماری ایله آتاب غزته و ژورناللار واسطه سیله فدح ایتمک سوکمه و بد نام ایتمک مؤمن فرداشلرمزنک عموما قلب ارینی و اتفق و قیر مقندن عبار ندر. حالبوکه قلب مؤمنه القاء سرور یعنی شادلق ایرشدر مک کبی سوکلو نرسه الله تعالی عندنده یوقدر دبه آثار و حدیثلر و ارددر اونونتهما.

تورلی خبرلر

یخشی تشبث

بابایلر نك صوك بولسه ده اولك بولسون ديدكلری قبیله ائندن ۲۱۳ نچی نومبر لو طور مش غزیته سنک طر ویسکی محترم و معتبر حضر تلری مدرسهلری یانغر او طاو شنی ایشتبوب، خذفه لرندن حساب صور اغانلرنی او قوب شادا اولدق. بیک یخشی تشبث دیب بلدک باشده اوز لری ایتمشلی یا کالر یاغینه یا طوب آنلر نك هر بر حر کتنی اوستدان گنه فار اب قبول ایتوب طور ولری نه قدر فسادنک انتشار یبه سبب اولدق کبی، بو تشبث لریده ان شاء الله بیک کوبلر نك مدرسهلر نی تفتیش که سبب بولور دیب امید ایدوب فالدق لکن حضر تلر مز نك مقاله سنده گی بعض اور نلری نه دخل ایتما ییده اوته آلامام حضر تلر مز اینه: بعض بر بیر ده گی عصر داشلر مز فارت حضر تلر شیکلی فار شسی کیلمه دک دورست فار شسی کیلمه دکز لکن حاضر وک سو نتیجه نی کوردکز، شول وقته فار شو کیلمگان بولسه ایدکز بو قدر فساد بولمغان بولور ایدی حساب صور ارغده حجه بولماس ایدی هم فار شسی کیلمگان حضر تار ده تعصب دن فار شسی کیلمگانلر بلکه بصیره کوز گوسی بر له یا کالر نك هیچ اش چغاره آلامایه چه غن کور گانلر ده (یقولون بالسنتهم ما لیس فی قلوبهم) میزانی بر له اولچاب اچلر نده هیچ نرسه بوق ایکانون بلگانلر هم سعد بن ابی وقاص رضی الله عنه روایه ایتکان پیغمبر علیه السلامنک (لا تقوم الساعة حتی یخرج قوم یاء کنون بالسنتهم کما تاء کل البقره بالسنتها) قول شریفی نك مصداقنی نق شوشی لار دیب بلوب، آنلر نی تل بیتسه سی آچه خسته سی دیگانلر و نفرت کوزی بر له قار اغانلر هم تاتار چه هندسه جغرافیا کیمیا صیمیا تاغن ثلله نرسهلر نه قدر اوقلسه ده روسیه بور طنده هیچ فایک

بالوم ژورنال دیمش ایدوک. شول ژورناللار قسمندن بر صیده «دین و معیشت» ژورنالی زیـرا ایچنده باشدانوق مسائل دینییه و فقهیه لر اوز تلمزده مشهور و معتبر کتابلر دن بیان فیله در مسائل اعتقادییه ایسه کنه شولای هم کیفنک ایی در آدمنه کوره دینیلدیکی کبی آدمنه کوره مقاله لر ده وار بزلر بو نهمتلر نك قدرینی بیلوب و بو کبی ژورناللار مز حقنده نه قدر تشکرلر ایتسا که آزدر اسکى کتاب قالمادی یا کی کتابلار ایشمز گا کلمدی قییلدن ایکی مسجد آراسنک تور و چی بی نیاز کبی تور و بز مسلمانلر ایچون کار عاقل دگلدر. مذکور ژورنال نك محساتنه کلساک صاناب بتروراک توکل زیرا که مذکور ژورنال نك صاحب و ناشر لرینک کتب خانهلری اولا بزده بوق ولو بزده آنداین مکمل کتب خانه بولسه ده اهلیت لیاقت و اقتدار بوق هم آنداین کتب خانه لاردن بر مؤمن لره کرا کلی و اهلیتلی او اغان دینی و اعتقادی و اجتماعی مسئله لر ی چقارور ایچون بیک زور و اولوغ وقت و فرصت ایله برابر وسعت و بایاق کراک اگر ایشر شولای بولسه مذکور ژورنال صاحب و مدیر و ناشر لر ی نك صحت و عاقبتله باشاب بو خبر لو ایشار نك ثبات و دولمی ایچون هر وقت دعا قیلوب تور مق بزم اولوغ بور چه زدر. باشاسون ملت و دین خادملاری باشاسون دینی ژورنال ناشر و محرر لر ی اهل اعتباره بوقدر کافی و وافی و من الله التوفیق توکات علیه والله انیب.

شهر بوگولنده منهاج الدین ابن سینی الدین

حضرتلارنىڭ بيوكلكى اوقاز طاشلاب چرچى بولوب تاماق طويدرودن عبارت بولسه، اوراملارده فوچافلانىشوب قچقروب چرلاب يور وچيلاردندە بىك كوب حضرتلر طابيلاورغە مەمكىن. آقتوبە لايىقلونلار يىنە شوندايلار بىوك بر حضرت بولسه ناسىف آلارنىڭ حاللار يىنە ؟

خارجى خبرلر

تسەپەلین لر

گيرمانىيەنىڭ هوا فلوطى موئاچە حرکت سىز تورە ايدى. حاضر بوتسەپەلین لر تورلى اورندە حرکت كە كيلوب گيزە باشلادى لر. كوبدن توگل گنە شونلاردن بر نيچەسى پاريزم لوندون غە باروب شهر خلقن بر قدر تشويش كە توشوردیلر، پاريزدە بونلر بارغاندە او طار سوندريلوب پراژيقتورار ياغلغان. شول سببلى آرتق زبان كيترە آلمغان لر. شولايك گيرمانىيە اوز مخالف ارين بونلر برلە از تشويشلەمس ديلر. حاضر غراف تسەپەلین ۱۲ مهندس برلن بر گە تون كون شول خدمتدە تورە ايكان.

قارپات صوغشلىرى

قارپات طاوولارندە اولان صوغشلىرى جدى روشدە دوام ايدوب بزنىڭ فايده مز گە حل ايدلەچكى كوتيلە. قارپات صوغشلىرىندە بز گە بىك كوب آفستريە اسير لرى الا گە، شولايوق دشەان لارنىڭ بايتاق قوراللىرىن فواغە آلە.

مع ذلك آفستريە ليلر قارپاتدە بز بىكامز ديه بىرام لر باصى لر.

گيرمانىيە فرونت لرنده

گيرمانىيە صوغش صى لرنده، صوگفى كونلردە زور وشدلى هجوم باصالماسدە صى بويندە واق

ويرومايه چكى بىلگانلار دەمدرسەلر يىنە كرتەمە گانار. اما حكومت مکتبەدە بر او كروب ديانتن كوزلەب اوقى ايكان هېچ منع فيلماغانلار دغى حضرتلر ايتە: اهل محلەمز دن تالى تشلى بعض بر اولر اورنلى اورنسىز بونلر نك كيلوش وكيلبەتار يىنە بىلنمكى بولسەلردە بز آلارنى اوزمىزنىڭ نفوذىز ايله باصدق ديمك اخلاق كىتابلارندەغى اتباع المەيشەلارنى سېروب توكدىز حديث كىتابلارندەغى باب اللباس لارنىڭ كولنى كوككە اوچردىز.

قىشقى امام ومدرس مطهر كمال الدين.

قزان ژورناللىرى

صوگفى كونلار دە قزانلى لر طرفندن چقارلە تورغان ژورناللار دە. توغرىسن ايتكانە *маклатура* لردە. حيا سزلق كونندن كون آرتا بارا.

«آك» سز لر طرفندن چقارلغان بر البومدە ئالە نىندايىن بالانغاچ مارچە صورتلىرى تو طورلغان. شونكە: دين اور نىنە تاتار ارغە صناعت نفيسە قالىدى ديننىڭ اھەمىتى شوگئا آلماشنرغە تيوش، دىگان مفھومدە سوزلر يازلغان. ديمك ياشلارنىڭ دىنى صنایع نفيسە گە ايلانگاچ صنایع نفيسە دە شول بالانغاچ مارچە صورتلرندە عبارت بولغاچ، اضر گى ياشلارنىڭ دىنى شول بالانغاچ مارچە لردن غنە عبارن بولوب قالا.

اگر سېوم بىكە دە توشورلىگان اور نبورغ مار. چەلر يىك صورتندە صنایع نفيسە دن صانالسە، اولدە شول جەلە دن حساب ايدلور گە تيوش بولا.

آقتوبە

آقتوبە دە آپريل ايكسندە اولگان بر چرچىنى ايسكە توشرو اوچون باصالغان «*ПОМИНКИ*» دە، آقتوبەنىڭ لايىقلون لرى طرفندن تورلى چرلر چرلانغان، شولوق اورندە باشقردلر آراسندە ايشان اسەى كوتەرگان «*بيوك حضرت*» حرات ايدارندە طامانن دارولاب بىك قچقروب زيلەيلوك مقامن چرلانغان، آقتوبەنىڭ لايىقلون لرى آنك بو فيلان شىبە صوگك درچە شادلانغان لر.

اورنبورغ خپرلوی

ډیچر یاساو

اوقوچی ارغه یاردم جمعیتی ایرته گه (آپرېل ۱۱ ندم) اویون کیچمه سی یاسارغه قرار بیرگان . کیچمه دن حاصل بولغان آچه نك بر قدرین مجروحلر فایده سینه بیروب ، قالغانن جمعیت کاصسه یینه صالحه چی لری حاضر گی کونده موزیفه کبی - حلال بولمغان ایشلر قاتناشمغان مباح اویون لر بتدی ایندی . شونک ایچون تیوش بولغان اورنغه مک قول آرقه لی پاک بولمغان ایلاکن اوتکاروب یاردم اینودن ، تلاگان کشی گه توغری دن توغری ، کیچمه که بارمیغنه یاردم ایتو هم شرعا هم دیانتا مناسب بر اشدر . تیانتز گه ، ډیچر لر گه باروب یاردم ایتوب ضلالت بر ابر نه ثواب امید ایتو ، بوش بر خیال غنه در .

میلری تونگان خلق نك جمعیت لر اسهندن بواشکه اهمیت بیرو لری نه قرارغه یارامی . الارنی دیانت حسی زهرانگان ودین طوبیغوسی سونگان بخت سز وخیر سز کشی لر دیب گه حسابلرغه تیوشده ډیچر گه بارمیغنه مجروحلرغه یاردم ایتو گه کیر هک .

اداره دن جوابلر

زویه اوقازی نورلار قریه سنده خیال الدین عماد الدین اوغایینه .

طالچوکه سودا اینووندن باشلاب قاضی بولورغه تعین ایدلگان کونینه قدر تاریخن یازدغکنز صالحجان ملاغه ، بتون مسلمان لر رمضان شریفده ، توفیق تلاب دعا فیلورغه تیوش ، دیه یازغان اوزون مهاله گز باصامی .

Дозволено военной цензурой.

ناشری محمدولی بن عبدالغنی عسینف

Издатель Мухамедвалий Хусайнов

محرری فیض خان داودوف

Отвѣтственный Редакторъ Ф. Даутовъ.

Тип. журнала , Дичъ ва Магншеть " Оренбургъ

صوغش لر بولنب توره . شول واق صوغش لرده بزنگ عسکر آز بولسه ده غنیمت واسیر لر آلا توره لر . گیرمان لرنك بولای آقرن صورتده صوغشولری نه نیچک ده معنی بیروب بولمی . آنلر یاقن کونلرده قطعی زور هجوم یاسارغه حاضر لندکلریده احتمال دیئر . بعض خبرلره کوره دشمن کوچلی عسکرین قارپاتقه کوچرگان ایمش . باشقه یرلرده تجاوز با - شلاماونک سببیده شول دیلر .

فرانسیه گیرمانیه صوغشی .

فرانسیهغه قارشى صوغشه تورغان گیرمانیه نك صوغش صفارنده عسکر مطلوب روشده کوب اولمغانغه فرانسوزلر قورقمی آز آز همان آله حرکت ایدلر . صوغشی کونلرده گیرمان لرنك کوب طرانشی لری فرانسوزلر قولینه توشکان دیلر . صوغش نك قزوراعی حاضر گه ما آس نهری برلن مارزیلا آراسنده . ومارمارس اورمانلری یاننده در .

چناق قلعه بوغازی

نیچه هفته لردن بیرلی چناق قلعه حقتده خبرلر تورلندی بعض تیغراملر چناق قلعه ده ایغه قدر هجوم بولنورغه ممکن توگلیکنی بلدرگان ایدیلر . حاضر آفینه دن طارالغان خبرلره کوره تیزدن چناق قلعه بوغازینه اتغاقچی لرنك فلوطنی هجوم یاسایه چق . شوکا مقدمه اولارق موردوس آطه سی یاننده عسکر تیباگان ۷۰ دن آرتق پراخود یانقانب خبر ایتلر .

تورکیه وایران

صوغشی کونلرده تورک لر ایران یرینه کره باشلادیلر . تغلیس دن طارالغان خبرلره کوره تبریز ولی عهدی تورک لر طرفینه آوشقان . تبریزلی لرده تورک لرنك مقصدین تعقیب اینهار ایمش .

حاضر تورک لرنك ایران نك کرمانشاه شهرینه کرگان خبرلریده کورلدی . ایرانلی لر بو حالگه صوگ درجه اوگفایسزلنه ار .

